แอสเพอร์เกอร์ซินโดรม อีกหนึ่งอาการที่ไม่ควรมองข้าม

นำเสนอเมื่อ : 20 ก.ย. 2552

ถ้าพูดถึง "เด็กออทิสติก" คงจะเป็นคำที่คุ้นหูและนึกภาพออกว่ามีลักษณะอาการอย่างไร แต่ถ้าเอ่ยถึง "แอสเพอร์เกอร์ซินโดรม" (Asperger's Syndrome) แล้ว หลายคนคงไม่เคยได้ยิน บางคนอาจเคยได้ยินชื่อนี้มาบางแล้ว และในขณะเดียวกันอีกหลายครอบครัวอาจรู้จักและคุ้นเคยกับชื่อนี้เป็นอย่างดี

นพ.จอม ชุมช่วย จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลมนารมย์

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะแอสเพอร์เกอร์ซินโดรมไว้อย่างน่าสนใจว่า เมื่อปี พ.ศ. 2483 มีการรายงานถึงกลุ่มอาการผิดปกติทางพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก โดยคุณหมอฮานส์ แอสเพอร์เกอร์ (Hans Asperger) ที่พบลักษณะของกลุ่มอาการเหล่านี้ ที่คนไข้ของเขาซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้ชายที่มีความเฉลียวฉลาด และมีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติ ด้านภาษาสามารถพูดคุยสื่อสารปกติได้ แต่เด็กเหล่านี้มีปัญหาในด้านทักษะการเข้าสังคมรวมกับการมีพฤติกรรมหมกมุ่น มีความสนใจซ้ำซาก

นพ.จอม กล่าวว่า สำหรับสาเหตุของโรคแอสเพอร์เกอร์นั้น ปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุที่ชัดเจน แต่มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านเชื่อว่ามีหลายปัจจัยรวมกัน ทั้งการทำงานที่ผิดปกติทางสมอง พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัด และในปัจจุบันยังไม่มียาใดที่ใช้รักษาอาการเหล่านี้ให้หายเป็นปกติ แต่พบว่าเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่เมื่อได้รับการวินิจฉัยที่ถูกต้อง และให้ความรู้ความเข้าใจ และคำแนะนำแก่พ่อแม่ รวมทั้งทางโรงเรียน ในการปรับตัวและการปรับพฤติกรรมของเด็ก ก็สามารถช่วยให้เด็กเหล่านี้อยู่รวมในสังคมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จได้ดี

จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นอธิบายและให้คำแนะนำถึงพฤติกรรม และลักษณะอาการของเด็กที่เป็นแอสเพอร์เกอร์ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านภาษา คือ จะมีการพูดและทักษะการใช้ภาษาอยู่ในเกณฑ์ปกติ เด็กอาจพูดได้ถูกหลักไวยากรณ์ แต่ไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งหรือความหมายโดยนัยที่แฝงอยู่ เช่น มุกตลก คำเปรียบเปรย และคำประชดประชันต่าง ๆ เป็นต้น

2. ด้านสังคม จะสังเกตได้ว่าเมื่อเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ อาจมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ดูแปลกกว่าเด็กวัยเดียวกัน เช่น ไม่ค่อยมองหน้าหรือสบตาเวลาพูดคุย แยกตัวอยู่คนเดียว ไม่ค่อยสนใจบุคคลรอบข้าง เล่นกับเด็กคนอื่นไม่ค่อยเป็น ไม่รู้จักการทักทาย พอเจอปุ๊บอยากถามอะไร อยากรู้อะไรก็จะพูดโพล่งออกมา ไม่มีการเกริ่นนำ ถามเรื่องที่สนใจโดยไม่เสียเวลา และไม่ค่อยรู้จักกาลเทศะ เรื่องที่พูดคุยมักเป็นเรื่องของตนเองมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ไม่แสดงความใส่ใจหรือสนใจเรื่องราวของคนอื่น ขาดความเข้าใจหรือเห็นใจผู้อื่น และมักชอบพูดซ้ำ ๆ เรื่องเดิม ๆ ที่ตนเองสนใจ

3. ด้านพฤติกรรม เด็กจะมีความสนใจเฉพาะเรื่องและชอบทำอะไรซ้ำ ๆ เช่น ถ้าเขามีความสนใจอะไรก็สนใจมากจนถึงขั้นหมกมุ่น โดยเฉพาะกับเรื่องที่ค่อนข้างมีความซับซ้อน

และอาจเป็นเรื่องที่คนอื่นไม่สนใจ เช่น แผนที่โลก วงจรไฟฟ้า ยี่ห้อรถยนต์ ดนตรีคลาสสิค ไดโนเสาร์ ระบบสุริยจักรวาล เป็นต้น โดยความสนใจเหล่านี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ในบางรายมีความไวต่อสิ่งเร้าที่มาจากภายนอกค่อนข้างมากกว่าคนทั่วไป

นพ.จอม ระบุว่า โดยทั่วไปแล้วเด็กเหล่านี้มักมีสติปัญญาดี มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องทำในชีวิตประจำวัน บางคนอาจมีปัญหาเรื่องที่ไม่สามารถมีสมาธิกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นานนัก หรือมีปัญหาในการจัดลำดับเรื่องต่าง ๆ และมีทักษะในบางเรื่องที่อาจจะดูดีกว่าเด็กอื่น แต่โดยรวมแล้วเด็กเหล่านี้จะมีระดับสติปัญญาที่เป็นปกติ หรืออาจจะดีกว่าปกติด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตาม ทุกคนในครอบครัวถือว่ามีบทบาทสำคัญที่ต้องช่วยกันดูแล ต้องทำความเข้าใจกับปัญหาและศึกษาวิธีแก้ไขปัญหา เรียนรู้ทักษะต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน หากเด็กได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ทั้งในการพัฒนาด้านสังคมและพฤติกรรม เด็กจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้

จิตแพทย์เด็ก
ให้ข้อแนะนำสำหรับพอแม่ในการช่วยเด็กที่มีภาวะเป็นแอสเพอร์เกอร์ซินโดรม อย่างเหมาะสม ดังนี้

(1.) เล่นกับเด็กโดยเอาความสนใจของเด็กเป็นที่ตั้ง แล้วค่อย ๆ ขยายความสนใจเหล่านั้นไปในแง่มุมอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายที่จะแบ่งปันความสนใจ และอารมณ์ซึ่งกันและกัน

(2.) สนทนากับเด็กด้วยคำง่าย ๆ ชัดเจน และถ้าเป็นตัวอย่างก็ควรเป็นสิ่งของในสถานการณ์จริงหรือรูปภาพ จะทำให้เด็กเข้าใจง่ายและเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

(3.) สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้รู้สึกสบาย ๆ ไม่เครียด มีความอบอุ่นและเป็นกันเอง

(4.) ในการเล่นหรือการเรียนของเด็ก ควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับกฎระเบียบของกลุ่มเล็กก่อน ก่อนให้เด็กเข้าในกลุ่มใหญ่

(5.) การใช้คำสั่งกับเด็กต้องมีความสม่ำเสมอ คงเส้นคงวาไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย

(6.) สนับสนุนให้เด็กเข้าเรียนร่วม ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

(7.) สนับสนุนกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อลดความสนใจและความเคยชินที่ซ้ำซาก

ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.6 รายหนึ่งเปิดเผยว่า พอรู้ว่าลูกเป็นโรคแอสเพอร์เกอร์ ยอมรับว่ามีความทุกข์พอสมควรที่ลูกป่วย ทำให้ลูกกลายเป็นคนที่ไม่ชอบเข้าสังคม ไม่พูดคุยกับใคร ไม่รวมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ บางทีก็ไม่ยอมส่งการบ้าน ทำให้ถูกครูตี และครูเข้าใจผิดว่าเป็นเด็กดื้อ ซึ่งจริง ๆ แล้วเขาป่วย เด็กแอสเพอร์เกอร์จะมีความอ่อนไหวมาก เวลาที่เขารักใครก็จะรักจริง ชอบทำอะไรก็จะทำแบบสุดโต่ง ดังนั้น จะต้องทำความเข้าใจและช่วยเหลือเขา ซึ่งที่ผ่านมาตัวเองพยายามดูแลเขาโดยยอมที่จะลาออกจากงาน

และกว่าจะเข้าใจลูกก็ใช้เวลานานพอสมควร

นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับครู แพทย์ และโรงเรียน จะเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยเหลือเด็กได้ วันนี้พยายามที่จะดึงเอาจุดเด่น ๆ ของเขา คือการเลานิทานออกมาเพื่อส่งเสริมให้เขาเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งเขาก็ตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่าจะเป็นนักเขียนและนักแปลที่มีชื่อเสียงให้ ได้

แอสเพอร์เกอร์ไม่ใช่ภาวะที่รุนแรง แต่เป็นภาวะที่มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม การให้ความรักความเข้าใจ และสนับสนุนเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม คือทางออกที่ดีที่สุด ทั้งนี้ พ่อแม่จะต้องคอยศึกษาหาความรู้ และมีเวลาดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตว่าความถนัดและสิ่งที่เด็กมีความสามารถทำได้ดีที่สุดคืออะไร แล้วค่อยส่งเสริม

ขอบคุณแหล่งข่าวจาก :: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ